

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen
0301 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

20/126-

8. april 2022

Konsesjonsbehandling av vindkraft på land

Olje- og energidepartementet viser til at konsesjonsbehandlingen av vindkraft har vært stanset siden april 2019. Å stanse behandlingen av nye prosjekter frem til Meld. St. 28 (2019-2020) *Vindkraft på land – endringer i konsesjonsbehandlingen* var behandlet, var hensiktsmessig og ønskelig ut ifra en rekke hensyn. Samtidig er det utfordrende både for berørte aktører, kommuner og allmenne interesser at saker ligger uavklart over lang tid. I brev av 17. juni 2021 til NVE ble det derfor åpnet for at behandlingen av *konsesjonssøknader* kan gjenopptas og klagesaker sluttbehandles, dersom vertskommunene anmoder om det. Meldinger om nye vindkraftprosjekter var ikke inkludert i dette.

Vindkraft på land er teknologien med lavest gjennomsnittlig utbyggingskostnad i Norge, og kan gi et viktig bidrag til å øke produksjonen av fornybar energi. Stans i behandlingen av meldinger om nye vindkraftprosjekter gjør at det ikke utvikles nye prosjekter, og bidrar til at kompetansen hos både bransje og myndigheter reduseres.

I Stortingets behandling av Meld. St. 28 (2019-2020), jf. Innst. 101 S (2020-2021), ble det lagt stor vekt på kommunens rolle i fremtidig behandling av vindkraft. Departementet legger avgjørende vekt på kommunens syn i spørsmålet om et prosjekt kan tas til konsesjonsbehandling, og har kommet til at behandlingen av meldinger om nye vindkraftprosjekter nå kan starte opp der vertskommunene samtykker til det.

Behandlingen av meldinger og søknader om nye vindkraftverk må legges til grunn de endringene og hensynene som følger av vindkraftmeldingen (Meld. St. 28 (2019-2020)) og Stortingets behandling av denne, og som kan gjennomføres uten lov- og forskriftsendringer.

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
postmottak@oed.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 59
oed.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
977 161 630

Avdeling
Energi- og
vannressursavdelingen

Saksbehandler
Tollef Taksdal
22 24 61 71

Stortingets anmodningsvedtak om innlemming av vindkraft i plan- og bygningsloven følges opp som egen sak, og det tas sikte på å legge fram et høringsnotat sommeren 2022.

God dialog mellom vindkraftutvikler og kommunen er grunnleggende i alle faser i et prosjekt. En vindkraftutvikler skal starte planleggingen av et prosjekt i dialog med vertskommunen, og kommunens syn på om meldingen kan tas til behandling skal avklares. Det skal ved oversendelse av melding til NVE vedlegges skriftlig bekreftelse på at kommunen samtykker til at meldingen tas til behandling.

Etter at melding med forslag til KU-program er oversendt NVE, bør NVE, kommunen og tiltakshaver gjennomføre et oppstartsmøte der rammene for den videre behandlingen avklares. Det er ikke reguleringsplikt for konsesjonspliktige vindkraftverk, men vindkraft kan ikke bygges i strid med gjeldende kommunale planer. Før melding kan sendes på høring, må kommunene beslutte hvordan kommunen innenfor gjeldende rett, skal behandle prosjektet etter plan- og bygningsloven. Kommunen må ta stilling til om dette skal skje gjennom plan eller dispensasjon. Det skal også avklares hvordan kommunen ønsker å bli involvert ved fastsetting av KU-program og i søknadsbehandlingen.

Statsforvalteren skal innenfor sine fagområder, bistå og gi råd til NVE om KU-program før dette fastsettes, og deretter bistå med oppfølging av utredningsprogrammene. Statsforvalteren bør derfor delta på oppstartsmøtet med kommunen.

Nye meldinger om vindkraft skal inneholde en plan for medvirkning, og naboer og andre interesserte skal varsles. En større krets av naboer skal kunne involvere seg i konsesjonsprosessen.

Dersom det planlegges nye vindkraftverk i samiske områder, skal de samiske interessene involveres i alle stadier i prosessen. Tiltakshaver må ta kontakt med berørte reinbeitedistrikter i en innledende fase før et prosjekt meldes, og meldingen skal sendes til berørte reinbeitedistrikter og Sametinget. Berørte reinbeitedistrikter bør også inviteres med på oppstartsmøtet med kommunen. Samiske interesser skal konsulteres ved fastsetting av utredningsprogram, og reindriftens erfaringsbaserte og tradisjonelle kunnskap skal vektlegges som kunnskapsgrunnlag i utredningene. Utreder må ha kunnskap om reindrift, og må kunne tilegne seg kunnskap om hvilken effekt tidligere tiltak i det aktuelle området har hatt på reindrift.

Videre behandling av melding og konsesjonssøknad må også legge til grunn følgende fra vindkraftmeldingen:

- Kraftproduksjon og nett skal koordineres i behandlingen av vindkraftverk. Tilgjengelig nettkapasitet skal vurderes i en tidlig fase.

- Virkninger for miljø, naboer og annen virksomhet skal beskrives tydelig og vektlegges sterkere enn tidligere.
- Fordeler og ulemper ved et vindkraftverk skal synliggjøres og avveies på en så åpen og tydelig måte som mulig. Det skal stilles tydeligere krav til at konsesjonssøker synliggjør samfunnsøkonomisk lønnsomhet ved prosjektet.
- Tydeligere konsesjonsvilkår, for eksempel knyttet til viktige miljøverdier, maksimal turbinhøyde og krav til minsteavstand til bebyggelse og andre installasjoner skal sørge for at prosjektene ikke endrer seg vesentlig underveis i prosessen. Det skal legges flere premisser for utforming av prosjektene på et tidligere stadium enn det som har vært praksis tidligere.
- Samlet belastning for reindriften av tiltaket, samt eksisterende, godkjente eller planlagte tiltak skal vurderes og vektlegges i konsesjonsbehandlingen, i tillegg til at virkninger av klimaendringer og rovvilttrykk i området må vurderes.
- Konsesjonssøknader som inneholder dokumentasjon på medvirkning fra reindriften i utredningen og en avtale om avbøtende og kompenserende tiltak, vil bli prioritert i konsesjonsbehandlingen framfor søknader som ikke har god dokumentasjon på disse forholdene.

NVE fikk ved departementets brev av 19. mars 2021 i oppdrag å følge opp flere av tiltakene i vindkraftmeldingen i samarbeid med relevante etater. Dette omfattet blant annet et felles oppdatert kunnskapsgrunnlag om virkninger av vindkraft, oppdatering av krav til konsekvensutredninger, prinsipper for bruk av for- og etterundersøkelser, reviderte standardvilkår og utredning av hvordan virkninger for miljø, naboer og annen virksomhet skal vektlegges sterkere i konsesjonsbehandlingen. Oppdatert kunnskap og krav skal legges til grunn for behandlingen av vindkraft fremover.

I brev av 7. februar 2022 fra Klima- og miljødepartementet, i samråd med Kommunal- og distriktsdepartementet, til Miljødirektoratet, fremgår det at Miljødirektoratets veileder M-1941 må anses som anerkjent metodikk for utredning av klima- og miljøtema. Denne veilederen kan derfor legges til grunn for konsekvensutredning av klima og miljø i framtidige konsesjonssøknader.

En samlet regionvis behandling av vindkraft, slik vindkraftmeldingen peker på, vil trolig ha mindre betydning for en første fase med oppstart av konsesjonsbehandlingen da

prosjektilfanget antas å være begrenset. Men i den grad det er flere prosjekter i samme region, må disse sees i sammenheng. Fylkeskommunen skal da også involveres i arbeidet, og inviteres med på oppstartsmøtet med kommunen.

Med hilsen

Lars Christian Sæther (e.f.)
avdelingsdirektør

Tollef Taksdal
underdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
KS - Kommunesektorens organisasjon
Miljødirektoratet